

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στη σφαίρα όπου οι λέξεις είναι ταυτόχρονα προσφορά και αποκάλυψη, ο διάλογος μεταξύ Ποίησης και Θεολογίας αναδύεται ως μια βαθιά μαρτυρία της ανθρώπινης προσπάθειας για την αναζήτηση της κατανόησης και την έκφραση του ανέκφραστου. Το ανά χείρας έργο επιδιώκει να εξερευνήσει αυτόν τον διάλογο, εμβαθύνοντας στους χώρους όπου συγκλίνουν ο ανθρώπινος και ο θείος Λόγος.

Η ουσία αυτής της εξερεύνησης δεν έγκειται στην απλή εξιστόρηση εμπειριών ή στη διατύπωση θεολογικών δογμάτων, αλλά μάλλον στο βαθύ ταξίδι της ψυχής που επιχειρεί κάθε ποιητής και στοχαστής. Πρόκειται για ένα ταξίδι που διασχίζει το τοπίο της αμφιβολίας, της πίστης και της αποκάλυψης, αποδίδοντας τους πολύπλευρους τρόπους με τους οποίους συναντάται, κατανοείται και εκφράζεται το Θείο.

Αυτό που εκτυλίσσεται σ' αυτές τις σελίδες δεν είναι μια γραμμική έκθεση, αλλά ένας σύνθετος, πολυεπίπεδος διάλογος όπου οι Έλληνες ποιητές και στοχαστές αποκαλύπτουν τις πιο προσωπικές τους συναντήσεις με το Θείο. Μέσα από τα λόγια τους, γινόμαστε μάρτυρες μιας μοναδικής πολιτισμικής και πνευματικής εξερεύνησης που αμφισβητεί τη συμβατική μας αντίληψη για τη σχέση ανάμεσα στο Ανθρώπινο και στο Θείο. Πρόκειται για μια εξερεύνηση που δεν επιδιώκει να δώσει απαντήσεις, αλλά να προκαλέσει ερωτήματα, να συγκινήσει την ψυχή και να προσκαλέσει τον αναγνώστη σε μια σφαίρα υπαρξιακού στοχασμού.

Η αινιγματική ουσία αυτού του Τόμου έγκειται όχι μόνο στο περιεχόμενο αλλά και στην ίδια τη δομή που τον συγκρατεί, απόδειξη της εξαιρετικής εκδοτικής δεινότητας της καθηγήτριας Κίρκης Κεφαλέα. Εδώ, πρέπει να σταθούμε και να αναγνωρίσουμε το ανεξίτηλο σημάδι που αφήνει στο έργο αυτό. Η κυρία Κεφαλέα δεν «επιμελείται» απλώς, ενορχηστρώνει μια συμφωνική κίνηση, στην οποία κάθε νότα, κάθε ποιητικός στίχος και κάθε θεολογική διαπίστωση αντηχεί με μια σαφήνεια που μόνο ένας πραγματικός γνώστης τόσο της ποίησης όσο και της Θεολογίας μπορεί να εκμαιεύσει.

Το χέρι της στην επιμέλεια δεν είναι αυτό της κυριαρχίας, αλλά της διακριτικής καθοδήγησης, επιτρέποντας στη φωνή τού κάθε συνεισφέροντος να αναδυθεί με την πλήρη αυθεντικότητά της, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι ο συλλογικός λόγος παραμένει συνεκτικός και συναρπαστικός. Στον κόσμο της

κυρίας Κεφαλέα η επιμέλεια δεν είναι μια μηχανική εργασία αλλά μια πράξη δημιουργίας από μόνη της, παρόμοια με τον ρόλο του σκηνοθέτη, που αναδεικνύει τον καλύτερο εαυτό κάθε ηθοποιού, διατηρώντας παράλληλα την ακεραιότητα της αφήγησης.

Ως αναγνώστες, καλούμαστε να ξεκινήσουμε μια στοχαστική αναζήτηση που υπερβαίνει την απλή διανοητική κατανόηση. Αυτό το ταξίδι είναι μια πρόσκληση σε έναν εσωτερικό χώρο, όπου συναντά κανείς ερωτήματα που συντονίζονται με τον πυρήνα της ύπαρξής μας. Εδώ, οι ποιητές και οι στοχαστές γίνονται σύντροφοι, οδηγώντας μας, μέσα από τον λαβύρινθο της ανθρώπινης εμπειρίας, προς μια βαθύτερη κατανόηση της σχέσης μας με το Θείο.

Κλείνοντας, αυτός ο πρόλογος δεν επιδιώκει να προκαταλάβει τις πλούσιες αφηγήσεις και τις ιδέες που ακολουθούν, αλλά να προετοιμάσει το έδαφος για μια γόνιμη ενασχόληση μαζί τους. Ας προχωρήσουμε, λοιπόν, ανοικτοί στη μεταμορφωτική δύναμη των λέξεων και στη διαρκή αναζήτηση κατανόησης που καθορίζει την ανθρώπινη υπόστασή μας.

Εμμανουήλ Καραγεωργούδης
Κοσμήτωρ της Θεολογικής Σχολής ΕΚΠΑ
Δεκέμβριος 2023

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Ο ανά χείρας Τόμος αποτελείται από σειρά ομιλιών, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στη Θεολογική Σχολή του ΕΚΠΑ από το 2010 έως και το 2023. Οι ποιητές και στοχαστές προσκλήθηκαν στο πλαίσιο του μαθήματος της «Συγκριτικής Θρησκευτικής Λογοτεχνίας» για να μιλήσουν για τη σχέση τους με το ιερό μέσα στην Ποίηση ή τα δοκίμιά τους με σκοπό να διεξαχθεί μια γόνιμη συζήτηση για τη σχέση της Λογοτεχνίας με τη Θεολογία. Έτσι, φοιτητές προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί, καθώς και ακαδημαϊκοί συνάδελφοι, μέσα από αυτές τις συναντήσεις, ήρθαν σε επαφή με τη ζώσα Λογοτεχνία, με καταξιωμένους λογοτέχνες και στοχαστές εντός των τειχών της Θεολογικής Σχολής. Ο Δημήτρης Κοσμόπουλος (2010), ο Νάσος Βαγενάς (2011), η Ιουλίτα Ηλιοπούλου (2012), ο Μιχάλης Γκανάς (2015), η Κατερίνα Αγγελάκη-Ρουκ και ο Χάρης Βλαβιανός (2015), ο Χρήστος Γιανναράς (2016), ο Κυριάκος Χαραλαμπίδης και ο Αντώνης Φωστιέρης (2016), η Ελένη Λαδιά (2017), ο Σταύρος Ζουμπουλάκης (2018), ο Βασίλης Καραποστόλης (2019), ο Θανάσης Χατζόπουλος (2022) και ο Στέλιος Ράμφος (2023) τίμησαν με την παρουσία τους τη Θεολογική Σχολή του ΕΚΠΑ όλα αυτά τα χρόνια.

Στον παρόντα Τόμο δημοσιεύονται όλες σχεδόν οι ομιλίες, που είχαμε τη δυνατότητα να απομαγνητοφωνήσουμε και να τις έχουμε σε επεξεργασμένη μορφή. Ως εκ τούτου, διατηρήθηκαν η προφορικότητα και η αμεσότητα του λόγου των ομιλητών.

Ευχαριστίες οφείλονται στους δημιουργούς, που συναίνεσαν για τη δημοσίευση του κειμένου τους. Επίσης, σε όσους συμμετείχαν στη συζήτηση των θεμάτων που τέθηκαν από τους ομιλητές. Επιπλέον σε όσους συνέβαλαν στην επιτυχή διοργάνωση αυτών των εκδηλώσεων, όπως στη μαγνητοφώνηση και στην απομαγνητοφώνηση ή τη βιντεοσκόπηση των ομιλιών, καθώς και στη συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού: τον Δημήτριο Αλεξόπουλο, τον Μιχάλη Δημητρουλάκη, τον Γιάννη Κούτρα, τη Δέσποινα Κρασιώτη, την Εβελίνα Ντένμπεκ, τον Λουκά Ζιάρα. Χωρίς τη δική τους συνεισφορά θα ήταν αδύνατη η διοργάνωση των εκδηλώσεων αλλά και η συγκέντρωση όλου αυτού του υλικού και η έκδοση αυτού του Τόμου. Ιδιαίτερες ευχαριστίες, επίσης, οφείλονται και στην Αγγελική Κορρέ, υποψήφια διδάκτορα του Τμήματός μας, η οποία με αφοσίωση και περισσή φροντίδα ανέλαβε τη φιλολογική επιμέλεια του εν λόγω βιβλίου. Τέλος, οφείλω ένα τεράστιο ευχαριστώ από καρδιάς στον ζω-

γράφο Γιώργο Δ. Κόρδη, ο οποίος για άλλη μια φορά μου εμπιστεύτηκε πίνακά του για το εξώφυλλο του βιβλίου.

Πέρα, όμως, από όλα αυτά, θα πρέπει να εκφραστούν θερμές ευχαριστίες σε ολόκληρη τη Σχολή, από τον εκάστοτε Κοσμήτορα και Πρόεδρο του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας, που στήριξαν το εγχείρημα αυτό, πρωτόγνωρο μέχρι τότε στο περιβάλλον της Θεολογικής Σχολής, καθώς και στους διδάσκοντες και των δύο Τμημάτων, αλλά και στο διοικητικό προσωπικό της Σχολής, που αγάλιαζε με αγάπη κάθε φορά και από την πρώτη στιγμή όλες αυτές τις εκδηλώσεις.

Τέτοιες συναντήσεις με ποιητές και στοχαστές, πέρα από τον γόνιμο προβληματισμό που προσφέρουν στους φοιτητές μας, εντείνουν την εξωστρέφεια της Σχολής μας και αποτελούν έμπρακτη απόδειξη ότι η Θεολογική Σχολή του ΕΚΠΑ είναι ανοιχτή σε έναν δημιουργικό διάλογο με την κοινωνία για θέματα επίκαιρα που αφορούν το σύνολό της. Έτσι, προσδοκούμε να συνεχίσουμε και στο μέλλον τη συζήτηση ανάμεσα στη Θεολογία και στην Ποίηση, ευελπιστώντας στην έκδοση και ενός δεύτερου Τόμου.

Κίρκη Κεφαλέα
Δεκέμβριος 2023